

BUDAPEST, XVI. KERÜLET, SARJÚ ÚT (MARGIT UTCA–BUDAPESTI ÚT KÖZÖTT) (HRSZ. 106870)

Útépités

Lelőhely-azonosító: 66780

Kulcsszavak: őskor, késő bronzkor, urnamezős kultúra, középkor, szórvány

BUDAPEST, 16TH DISTRICT, SARJÚ ROAD (BETWEEN MARGIT STREET AND BUDAPESTI ROAD) (PLOT NO. 106870)

Road construction

Site ID: 66780

Keywords: Prehistory, Late Bronze Age, Urnfield culture, Middle Ages, stray finds

2020. október 6. és november 16. között útépitéssel kapcsolatos gépi földmunkák régészeti megfigyelése folyt. A Margit utca (0+000) felől indított útszakasz a Budapesti út vonalát nem érte el. Az építési terület a Szilas-pataktól délre, az öntésterületen lévő bokros, erdős terület déli határán helyezkedett el. Délnyugat felé, a Margit utca és a Budapesti út között a mátyásföldi Ikarus egykori autóbuszjavító telephelyének kerítése a megfigyelt területtől a Margit utcánál 200 méterre, a Budapesti út felé 20 méterre húzódott. A közbeeső rendezetlen, nagyrészt beépítetlen területen egy-két kisebb, leromlott állagú épület állt. Az új útpálya kialakítása a korábbi földút nyomvonalán, annak az útalapként való részleges felhasználásával történt, ezért a 665 méter hosszú, 6 méter széles felületen az úttükröt csupán 20–30 cm mélységben alakították ki. Csapadékvíz-elvezetést vagy mélyebb földmunkát nem terveztek.

Az úttükrön modern feltöltést (törmelékes, sóderes, köves, salakos anyagot) érintett. Az útpálya északi oldalán egy ehhez kapcsolódó, de más projektben kivitelezett közvilágítás elektromos alépítményét ásták ki. A földmunkáról a Budapesti Történeti Múzeumot nem értesítették. A megfigyelés megkezdésekor a földkábeleket már lefektették, az árkokat visszatöltötték.

Between October 6 and November 16, 2020, archaeological monitoring took place during road construction involving machine earthworks. The newly planned road section began from Margit Street (0+000 marker), but did not reach Budapesti Road. The area lies south of the Szilas Stream, at the southern edge of a brushy, wooded area located on the floodplain. To the southwest, between Margit Street and Budapesti Road, the former Mátyásföld Ikarus bus depot is enclosed by a fence, 200 meters from the observation area at Margit Street and about 20 meters from it toward Budapesti Road. Within the intervening, largely undeveloped and poorly maintained land, only a few small, deteriorated buildings were present.

The new road was built over an earlier dirt path, partially reusing its existing structure as a roadbed. As a result, roadbed preparation only required earthworks to a depth of 20–30 cm over a surface area 665 meters long and 6 meters wide. No stormwater drainage or deeper groundwork was planned.

The roadbed contained modern fill composed of rubble, gravel, stones, and slag. Along the northern side of the road, electrical conduit trenches for street lighting—executed under a different project—had already

A talajrétegeket a lámpaoszlopok kiállításainál nyitva álló gödrökben lehetett vizsgálni. A kb. 30 méteres kö-zönként lévő oszlophelyek 40 cm széles, 1 méter mély gödreiben végzett felmérések szerint a bolygatott fel-talaj, illetve a modern feltöltés átvágásához általánosan 40-60 cm mély földmunkára lett volna szükség. Ekkor a természetes humuszos, illetve iszapos feltalaj felső régióját érte volna el a művelet. A legfelső természetes talajréteg, a sötétbarna, humuszosodott homok a 20-40 cm vastag feltöltés alatt, az altalaj pedig 70-80 centimé-teres mélységtől jelentkezett.

Az ad hoc mérési lehetőségek ellenére úgy tűnt, hogy a vizsgált területen a rétegsor nagyrészt bolygatat-lan. A nem túl markáns domborzatot tereprendezés alig bolygatta, a humuszos réteg csupán az 0+500 – 0+560 szelvényben nem jelent meg. 0+400 körül kisebb te-repmélyedés volt észlelhető a hossz-szelvényben. A feketésbarna humuszos homok itt sötét szürkésbarna, iszapos homokba váltott, alatta szürkésfehér, kőzetlisz-tes finom homok jelentkezett. Ez a rétegpár volt jellem-ző a patak természetes medrének közelében is.

Az építés Budapesti út felé eső szakaszán, a kb. 0+630 és 0+645 szelvénybe eső gödrökből a metszet-falak tisztításakor szórvány kerámiatöredékek kerültek elő. Ebből négy darab a természetes, humuszos ho-mokrétegbe iszapolódott. Az egyik töredék középkori, a három őskori darab közül egy síkozott peremtöredék késő bronzkori (az urnamezős kultúra idejére tehető) te-lepülés közelségére utal.

Az útépítés, illetve a közvilágítás kiépítése a Sarjú úttól délnyugatra eső terület közelgő beépítését sejteti, a terület régészeti érintettségéről csak ezek megfigye-lése után kaphatunk részletesebb képet.

RÉSZTVEVŐK: Gyenes Gábor régésztechnikus

Gyenes Gábor

been backfilled by the time monitoring began, and the Budapest History Museum had not been notified of this work. Observations were therefore limited to the open bases prepared for the lamp posts. These were spaced about every 30 meters, with each base measuring 40 cm wide and 1 meter deep. Based on these, it was esti-mated that the disturbed topsoil and fill would generally have been cut to a depth of 40–60 cm, just reaching the upper layers of the natural humus-rich or silty soil.

Beneath the 20–40 cm thick fill, the natural topsoil appeared as dark brown, humified sand. The subsoil, composed of lighter brown or greyish sand, began around 70–80 cm deep.

Despite the limited data from this ad hoc exami-nation, the stratigraphy appeared mostly undisturbed across the monitored area. The terrain was only slight-ly modified, with humus missing only between mark-ers 0+500 and 0+560. Around marker 0+400, a small natural depression was visible. Here, the dark brown humus-rich sand transitioned into dark greyish-brown silty sand, under which a greyish-white, fine silty sand appeared. This profile was also typical near the creek's natural bed.

In the southernmost part of the construction area, near markers 0+630 to 0+645, stray pottery fragments were recovered during cleaning of the trench profiles. Four fragments had been washed into the natural hu-mus-rich sand. One was medieval in date, while among the three prehistoric sherds, one polished rim fragment could be attributed to the Late Bronze Age Urnfield cul-ture, suggesting a nearby settlement.

The construction of the road and street lighting in-frastructure hints at the impending development of the area southwest of Sarjú Road. Only after further moni-toring will it be possible to gain a clearer picture of the site's archaeological potential.

CONTRIBUTORS: Gábor Gyenes
(archaeological field technician)

Gábor Gyenes